

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1352454
Portefeuillehouder: R.S. van Meygaarden

Onderwerp

Zienswijze Programmabegroting 2026 VRBN

Status

Besluitvormend

Voorstel Raad

De zienswijze op de Programmabegroting 2026 van Veiligheidsregio Brabant-Noord vast te stellen

Inleiding

Het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de 11 deelnemende gemeenteraden hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio beslist op 3 juli 2025 over de Programmabegroting. Het algemeen bestuur betreft daarbij alle zienswijzen. In de zienswijzen geven de gemeenteraden hun mening over de concept Programmabegroting 2026. De deelnemende gemeenten kunnen zo invloed uitoefenen op het beleid en de (inwoner) bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio. Eerder spraken alle gemeenteraden over de Kaderbrief 2026, die de basis vormt voor deze programmabegroting. Deze is op 20 maart 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur. De gemeenteraden worden verzocht om uiterlijk 27 juni 2025 hun zienswijzen kenbaar te maken.

Beoogd resultaat

Met de vaststelling van de zienswijze ondersteunt uw raad de beleidslijn uit de Programmabegroting 2026. De beleidsmatige ontwikkelingen zijn een uitwerking van het Beleidsplan 2024-2027 en passen binnen de bestaande inhoudelijke en financiële kaders. U vraagt daarnaast blijvend aandacht voor de druk die bij gemeenten en de veiligheidsregio op de begroting ligt.

Veiligheidsregio Brabant-Noord is de organisatie voor crisisbeheersing en de brandweer in onze regio. De veiligheidsregio werkt aan het succesvol voorkomen van, voorbereiden op en bestrijden van branden, crises en incidenten. Met elkaar werken we aan een veilige Brabantse leefomgeving. Basis voor de beleidsuitvoering is het Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' van Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Argumenten

1.1 De Programmabegroting 2026 is in lijn met het Beleidsplan 2024-2027

De Programmabegroting volgt de koers van het Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid'. Eerder accenten zoals de versterking crisisbeheersing en verbetering landelijke samenwerking, toekomstbestendige brandweezorg en het Huisvestingsplan 2024-2027 worden voortgezet. De Programmabegroting geeft de inspanningen voor 2026 weer op de vier hoofdthema's:

- Voorbereiden op het onbekende
- Klimaat en natuur
- Ongevallen en branden
- Bedreiging vitale en digitale infrastructuur

In een snel veranderende wereld, met groeiende risico's en snel wisselende dreigingsbeelden, nemen de verwachtingen naar veiligheidsregio's toe. De programmaonderdelen binnen de veiligheidsregio, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg en bedrijfsvoering bewegen hierin mee, aansluitend op de hoofdthema's. Het vraagt om gerichte maatregelen van de veiligheidsregio, waaronder het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving, een heroriëntatie op de taken van de brandweer en het waarborgen van de continuïteit van infrastructuur en hulpverlening.

1.2 De Programmabegroting 2026 bevat geen voorstellen voor nieuw beleid of nieuwe uitgaven

Uitgangspunt is dat de ambities uit het beleidsplan gerealiseerd worden binnen de inhoudelijke kaders en de prioriteiten vanuit het Risicoprofiel 2024-2027. En dat extra ambities en taken gepaard gaan met expliciete besluitvorming en financiering. In deze Programmabegroting zitten geen voorstellen voor nieuw beleid. VRBN heeft wel te maken met een onontkoombare ontwikkeling. Deze ontwikkeling heeft te maken met een aanpassing van de 24-uursdienst van de beroepsbrandweer in verband gewijzigde arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de herwaardering van een aantal bestaande functies conform landelijke methodiek. De kosten hiervoor (€ 406.000) worden opgevangen binnen de eigen begroting. De veiligheidsregio geeft hiermee gehoor aan de oproep van de meeste gemeenteraden om deze ontwikkeling binnen de eigen begroting op te vangen.

1.3 Het doorberekenen van de loon- en prijsindexatie is reëel en onontkoombaar

In voorbereiding op de begroting hebben de portefeuillehouders financiën van de regio Noord-Oost Brabant de gemeenschappelijke regelingen gevraagd om de gemeentelijke bijdrage niet te verhogen en de loon- en prijscompensatie binnen het bestaande budget op te vangen door middel van ombuigingen. De veiligheidsregio motiveert uitgebreid waarom het niet toepassen van de indexering een negatief effect heeft op de operatie van de VRBN vanwege het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie. Ombuigingen raken direct aan crisisbeheersing, basisbrandweezorg, opleidingen van vrijwilligers, kazernes en brandweermateriaal en raken aan de veiligheid van inwoners. Het doorberekenen van de loon- en prijsindexatie is op dit moment daarom reëel en onontkoombaar en als zodanig verwerkt in de Programmabegroting 2026.

Kanttelingen

1.1 Opstellen begroting in (financieel) uitdagende tijden

Er zijn drie grote ontwikkelingen die invloed hebben op de begroting van de veiligheidsregio:

- Het risico op een landelijke taakstelling (korting Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) van € 1,0 mln);
- Een onvoorziene ontwikkeling (€ 0,4 mln);
- De wens van de regionale portefeuillehouders financiën om de indexatie niet door te berekenen (€ 2,3 mln).

Het mogelijk effect van deze ontwikkelingen betreft € 3,7 miljoen (circa 6,4% van de begroting). Over de korting op de BDuR is landelijk nog geen besluit genomen. Het streven van de Minister van J&V is om de korting ongedaan te maken, gezien het zwaardere appèl dat op de veiligheidsregio's wordt gedaan. VRBN heeft deze mogelijke taakstelling daarom verwerkt als risico. Dit wordt in het eerste jaar afgedekt vanuit een bestemmingsreserve. Zodra daar meer duidelijkheid over is zal de veiligheidsregio hier de gemeenten actief over informeren. Zoals eerder in dit voorstel toegelicht, vangt VRBN de onvoorziene ontwikkeling zelf op en wordt de indexatie in de Programmabegroting 2026 wel doorberekend.

1.2 Relatie tussen financiën, taken en ambities

In de relatie tussen financiën, taken en ambities constateert VRBN dat de verwachtingen, ontwikkelingen en actualiteiten die de veiligheidsregio's raken groter worden. Tegelijkertijd wil VRBN ook bijdragen aan de financiële uitdagingen van gemeenten. De koers van het beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' blijft leidend. Daarbij houdt VRBN de lijn aan dat er geen nieuwe beleid met financiële gevolgen geformuleerd wordt, tenzij door het Rijk geformuleerd. Daarnaast worden diverse opgaven intern opgelost. Moet er bezuinigd worden dan heeft dit gevolgen voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio.

VRBN is een voornamelijk uitvoerende en kapitaalintensieve organisatie, die financieel voor het grootste deel betrekking heeft op brandweezorg. De begroting wordt met name bepaald door personele lasten en kapitaallasten met daarbij weinig tot geen regelruimte. Prijzen stijgen veel harder dan de verkregen reguliere indexering. Dit betekent onder andere dat de reguliere indexering niet toereikend is voor de vervangingsinvesteringen om het materieel op orde te houden. Dit wordt incidenteel opgevangen, maar leidt binnen enkele jaren tot een financieel knelpunt. Het blijft daarom belangrijk om naar de lange termijn en toekomstbestendigheid te blijven kijken.

1.3 Mogelijk ombuigingen raken de parate basisorganisatie

Ombuigingen kunnen gaan over het uitstellen van fase 2 van de Versterking Crisisbeheersing, sluiten van vrijwillige posten, afstoten van materieel of efficiencylagen in de bedrijfsvoering. Gezien het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie kunnen bezuinigingen moeilijk vanuit overhead of ondersteuning geleverd worden. VRBN wil niet afbreken wat net is opgebouwd. Het uitstellen van de doorontwikkeling van crisisbeheersing kan leiden tot een terugval op de voorbereiding op langdurige crises, die gelet op de huidige militaire en hybride dreiging en klimaateffecten juist versterkt zou moeten worden. Bezuinigen op risicobeheersingstaken levert een besparing bij VRBN op, maar kan op gemeentelijk niveau tot hogere kosten leiden omdat toezicht overgenomen moet worden. Het sluiten van vrijwillige posten en afstoten van materieel, of ingrijpen op opleiden en oefenen, heeft direct gevolgen voor

de parate basisorganisatie van de brandweer. Dit wordt onwenselijk geacht. Daarnaast is het belangrijk onnodige onrust bij vrijwilligers te voorkomen. Ombuigingen moeten daarom integraal en zorgvuldig afgewogen worden.

VRBN zoekt wel ruimte in de begroting door risicovoller te begroten, efficiencylagen en aanpassingen in de bedrijfsvoering. Dit gaat niet gepaard met een fundamentele takendiscussie. Het risicovoller begroten zorgt ervoor dat er in de toekomst minder flexibiliteit in de begroting zit. Verschillende mogelijkheden worden binnen VRBN uitgewerkt, zoals structurele verlaging / herverdeling van de bijdrage voor de GHOR-taken, analyseren van investeringen en bestemmingsreserves en het laten terugvloeien van een positief rekeningresultaat naar gemeenten.

Financiën

De Programmabegroting is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

1. VRBN vangt de onontkoombare ontwikkeling van € 406.000 zelf op door risicovoller te begroten;
2. De korting op de BDuR-uitkering wordt opgenomen in de risicoparagraaf;
3. Loon- en prijsindexatie wordt regulier toegepast;
4. De bijdrage van gemeenten aan VRBN daalt met circa € 800.000 vanwege de taakoverdracht ten aanzien van bluswatervoorziening. Gemeenten vullen met de vrijgekomen bijdrage de taak vanaf 2026 zelf in;
5. De ambities uit het beleidsplan worden consequent benaderd met de lijn 'nieuw-voor-oud'.
6. Nieuwe onontkoombare ontwikkelingen in 2025 en overige dilemma's/knelpunten worden in principe binnen de begroting opgevangen;
7. Door het reserveren van een deel van het positief rekeningresultaat over 2024 (circa € 1.9 miljoen) wordt tijd gewonnen indien de korting op de BDuR toch doorgaat.

De veiligheidsregio presenteert een sluitende meerjarenbegroting. In de begroting is geen nieuw beleid opgenomen dat gevolgen heeft voor de gemeentelijke bijdrage. Voor de financiering van de beleidsambities in deze begroting heeft in eerdere jaren besluitvorming plaatsgevonden. Daarnaast wordt de versterking van de crisisbeheersing structureel door het ministerie van Justitie en Veiligheid gefinancierd. Aanvullend is er nu geen sprake van extra of nieuw beleid.

De definitieve indexcijfers voor 2026 zijn 4,67% gemiddeld. Na aftrek van de overdracht van de bluswatervoorziening bedraagt de inwonerbijdrage 2026 € 77,65.

De begrote bijdrage voor 2026 is in de begroting voorlopig berekend op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2024. De daadwerkelijke bijdrage 2026 wordt gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2025 (zie pagina 37). Derhalve rekenen we onze bijdrage door op basis van het aantal inwoners per deze datum.

Op basis hiervan gaan we uit van de volgende ontwikkelingen voor onze begroting:

jaar	2026	2027	2028	2029
inwonerbijdrage	77,65	81,14	83,57	86,08
aantal inwoners	34241	34341	34441	34541
Huidige bijdrage VRBN (begroting 2025-2028)	2.641.100	2.766.700	2.858.100	2.952.500
Nieuw:				
• te begroten bluswatervoorziening vanaf 2026 (huur brandkranen Brabant Water)	22.200	22.900	23.600	24.300
• te begroten bijdrage VRBN (begroting 2026-2029)	2.658.800	2.786.400	2.878.400	2.973.300
Resultaat begroting (extra te begroten)	39.900	42.600	43.900	45.100

De nieuw te begroten bijdrage VRBN en huur bluswatervoorziening verwerken we in onze nieuwe Begroting 2026-2029. Het resultaat voor de begroting wordt gedekt vanuit de stelpost prijsindexering.

Uitvoering

Alle 11 gemeenteraden krijgen de gelegenheid hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026. Het definitieve raadsbesluit wordt schriftelijk gecommuniceerd naar de Veiligheidsregio.

Communicatie

Er zal niet actief worden gecommuniceerd over dit voorstel. Het is mogelijk dat de pers er vragen over gaat stellen tijdens het reguliere, wekelijkse persgesprek.

Bijlagen

1. Zienswijze Programmabegroting 2026 Gemeente Boxtel
2. Programmabegroting 2026
3. Overzicht ingediende zienswijzen op de Kaderbrief 2026
4. Intern opgeloste opgaven en komende ontwikkelingen met financieel effect
5. Zienswijzeverzoek begroting 2026 VRBN

Boxtel, 6 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Boxtel,
de secretaris,

de burgemeester,

V.C. Fijneman

R.S. van Meygaarden

Ter inzage

Raadsbesluit

Registratienr.: 1352454

Aanhef

De raad van de gemeente Boxtel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

Besluit

De zienswijze op de Programmabegroting 2026 van Veiligheidsregio Brabant-Noord vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 24 juni 2025;

De gemeenteraad van Boxtel,
de griffier,

de voorzitter,

I.H.M. Smits

R.S. van Meygaarden